Број 145. У Новом Саду, у недељу 2. јула 1900. Год. XXXV.

„Застава“ излази: сваки дан осим понедељника и дана за свецем

Цена је за Аустро-Угарску: на један месец 2 кр. 40 пот., на четврт године 7 круна. За Црну Гору, Србију и Немачку: на четврт године 9 круна, а за све остале стране земље на четврт год. 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Србија на париској изложби.

Догодило се нешто „страшно“. „Застава“ је у извештајима са париске изложбе изнела павиљон Србије у веома лепим бојама. И сад београдски листови, који стоје под окриљем данашње владе и раскраља Милана, па закриљују ту владу и раскраља, злурадо питају: како је то могло бити? Где је ту логика? И може ли то бити, да у Србији не ваља стање, да је застао напредак, а да су српске ствари на париској изложби вредне сваке хвале?! И из тога бајаги излази, да сво „Заставино“ писање о данашњем стању у Србији не стоји. Јер ако је у Србији данас „мрак и тама и пропадање“, откуд они лепи успеси Србије на париској изложби?

Ми ћемо одмах рећи шта то значи. — Београдска влада и раскраљ Милан научили су, да износе, као да су они и Србија једно и исто. Дирај њих, дираш у Србију. Замерај њима, одмах замераш Србији. И не чине они то из кривог схваћања, него што им се тако хоће. Заклањајући се за Србију, они хоће да буду неприкосновени и да се ките туђим перјем.

Међутим Србија, као таква, и данашња влада и раскраљ Милан, то је хвала богу велика разлика. Није нико тврдио, нити може тврдити, да Србија нема ничега да покаже, и да никако није напредовала. Такве државе у опште нема. Србија је по природи веома богата земља, народ у њој је вредан и даровит. А било је времена кад је Србија лепо напредовала, било је влада, које су помагале тај напредак.

Оно што је Србија изложила на данашњој париској изложби, то је резултат вековног рада, то је производ српског духа у опште. Србија није дивљачка земља, која није способна за културу. То се увек показало, па и на данашњој изложби.

Но значи ли то, да је и данашња влада у Србији добра? Значи ли то, да Србија напредује у ово последње време онако, како би то могла и требала? Може ли ико тврдити: да радње у Србији нису стале? Да српски сељак није незадовољан? Да ова неслобода, ово страховање не утиче неповољно на све послове? — То не може нико тврдити, јер је то истина.

Под овим данашњим приликама Србија назадује у слободи, у угледу, у култури, у свему. У Србији има и данас књижевности и она је још увек на саразмерно лепом ступњу. Али зар не видимо, да у Србији не излази ни половину листова као пре, а књижевна дела су много ређа но пре. Је ли то напредак или назадак?

Србија није на париској изложби изложила оно, што је заслуга данашње владе и раскраља Милана, од како је он и опет почео управљати Србијом. Да је то изложила, морала би изложити: оне справе, којима су мучили по београдској полицији, морала би изложити: окове, сузе, застој. Него је Србија изложила као што већ рекосмо: суму свега свога досадањег рада и развитка.

Да је у Србији вазда до сад била оваква влада као данашња и да су њоме управљали вазда људи као раскраљ Милан, она заиста не би могла данас да покаже у Паризу оваку изложбу, као што ју је показала. Та у том жалосном случају опште не би ни било Србије.

Владини листови штампају са крупни слови оне речи из извештаја „Заставиног“ са париске изложбе, које гласе: „Ни један народ нема, не може и није показао овако дивне и разне народне рукотворине. И зато се свако диви вештини и укусу српске жене и моме.“ — И то видите у очима неких београдских „политичара“ служи као доказ, да је у Србији све добро и да ова влада треба и даље да остане и раскраљ Милан и даље овако управља, јер за бога, српска жена и мома још није изгубила сву вештину и сваки укус под овом владавином.

Маните се лакрдија! Српска изложба у Паризу доказала је једно, а то је, да је народ у Србији много жилавији, а да би га могла потпуно упропастити за неколико година ма и најнесретнија владавина. И ми смо увек били тог мишљења, а тог смо мишљења и данас, да ће тај народ преживети и ту владавину и даће изаћи на крају победоносно. Мислимо, да смо рекли већ једном на овом месту, а ако нисмо, онда ево велимо сад: што је павиљон Србије на париској изложби могао да покаже таквих творевина, за то има најмање заслуге данашња влада и раскраљ Милан.

Како мисле Кинези о Европи и нашој култури?

Не давно читасмо у неким новинама немачким поклич, да народи у Европи устану и своја света права бране. Писци тога поклича заборавили су, да народи у Европи нису никад ништа у Кини тражили, па и да не знају, зашто су преставници држава великих у Европи отишли онамо и тражили прво поједина утврђена места, а после помишљали на поделу Кине. Је ли то културна потреба, или економска нужда или каква год предрасуда да су се велике силе онамо стекле, то су питања, која би се разглабати дала Резултат би свега тога разговора морао бити тај, да ми тамо немамо ништа да тражимо и да то није никаква културна потреба. Али кад већ по невољи и наши онде гину и још ће морати гинути, то ћемо да изнесемо мисли Кинеза једног, који је члан братства Боксерског, о Европи и нашој култури.

Кинез тај овако говори: „Западна цивилизација је у нашим очима још нова, управо од јуче Кинеска цивилизација је напротив небројено хиљада година стара; ми бар мислимо да вам бар са 2000 година испредњачисмо. Било је доба и код нас, када се говорило о „борби за опстанак“, када беше лов на богатство, када бесмо гледали силе, када се отимасмо, дражисмо и мучисмо. Ми имадосмо многе изналаске, имадосмо барут, штампу и све друго, али ми живисмо доста дуго, да увидимо, како све то није потребно и како је бескорисно. Ми имадосмо доба сумње, фанатизма и препирке у питањима религије; ми имадосмо мученике, имадосмо наше рефор-

ПОДЛИСТАК.

„У доброј намери“.

(Шаљиво-жалосно позорје у три слике).

(Пре седнице саборског одбора, у патријаршеском двору. Присутни отац Георгије и прота Ђорђе Влаховић).

Отац Георгије: Шта си радио, ако бога знаш? Знаш ли, море, да те туже, да си од општина узимао више, но што ти приличи?

Прота: И зар ми ви то пребацујете?! А ја се у вас највише уздам.

Отац Георгије: А к'о зашто баш у мене?

Прота: Зар сте већ заборавили, кад је у саборском одбору била ваша ствар? Или сте заборавили на ону народну пословицу: Кад падне у јаму, па ти неко пружи руку и извади те, ти не излази више без конопца из куће, како би могао из још дубље рупе извадити онога, који ти је помогао.

Отац Георгије (са сузама у очима): Та но, но, човече! Ти добро знаш, да сам с моје стране могао однети цео кикиндски протопопијат. Али сам тек морао нешто казати као твој претпостављени. А иначе, не бој се! Имам ја више конопаца у џепу. Сваки члан саборског одбора је мој конопац и ни један се не ће откинути.

(Седница саборског одбора. Присутни сви чланови осим проте Влаховића.)

Известилац чита: Тужба против Ђорђа Влаховића проте и члана саборског одбора, што је глобио општине и узимао место 3% протопрезвитерског додатка 4%.

Отац Георгије: — Колика је то разлика?

Известилац: — Један перценат.

Отац Георгије: — Ах! Један као ни један (Бурно одобравање).

Известилац: — Дакле да пишем: »Из разлога, што је један као ни један, ослобађа се пречасни господин оптужбе.«

Др. Н Максимовић: — Није ми доста правнички. Његова пречасност је то учинила вероватно из заборавности. Је ли заборавио може бити г. прота у којој општини да покупи проценат?

Известилац: — Није.

Отац Георгије: — Молим вас, само немојте метнути »из заборавности.« Та за мене сте казали, кад сте ме ослободили у шандорској афери, да је било из заборавности и забуне. Зар напослетку да испадне, како смо сви заборавни и збуњени. А овамо би требало да смо као чланови наше највише власти најтрезвенији

Др. Н. Максимовић: Није ли се може бити изгубио какав протокол у тој ствари?

Известилац: Није.

Др. Н. Максимовић: Како би било, да пошљемо г. Јагића, нек мало истражује у тој ствари. Ко зна, шта све може — превидети

Отац Георгије: Знате ли ви шта? И то је већ било. Немојте увек то, па то. Него и тако нам већ цео свет пребацује, да не радимо ништа из добре намере, хајдете да кажемо кратко и јасно: »Пречасни члан саборског одбора ослобађа се тужбе, јер је радио »bona fide«, у доброј намери.« (Усваја се једногласно! Сви чланови саборског одбора прелазе оцу Георгију и честитају му.)

(После седнице у Георгијевој соби. Присутни Георгије и прота Влаховић.)

Георгије: Но?

Прота: Није ми баш по вољи Ваша Светост

Георгије: Шта? Још ти није по вољи. Та море ослободили смо те.

Прота: Хвала вам, што сте ме ослободили, ал не хвала на оном разлогу. Зар ви мислите, сељани у мом протопопијату су школовани правници као др. Ника Максимовић, па да схвате, шта је то »bona fide« и у доброј намери? Лако је вами! Ви имате посла са интелигенцијом. Па кад кажу, ил напишу: »Тужба нема прописане форме и не иде то тако«, онда сви они знају, да сте ви невини. Ал шта ћу ја са мојим ђукошијама? Зар парасник зна, шта је bona fide? Него ће казати: — пресело им да бог да такво суђење. Јер код нас у ђукошијама се из добре намере даје, а не узима се.

Отац Георгије: — Море, кад су те само ослободили! Шта те се тиче, ко ће шта казати. Да ја лупам главу шта ће казати Буковац и Ђукошин, ја сам требао већ десет пута скочити у Дунав.

Прота Влаховић: (Прилази руци Георгијевој.) — Баш вам хвала на утеси и савету. Благословите, Ваша Светост!

мације, наше нетрпљивости и најпосле наше толеранције — а све то пре хиљаду година. Али, као што рекох, ми смо прешли преко свега тога.

Искуством прошлих столећа дођосмо до мудрости и научисмо из невоље, незгода наших предака, да ствари за којима тежисмо, нису вредиле, да за њима тежимо. Ми смо се полагано отресли страсти и самољубља у жељи да постигнемо срећу на овом свету. Нама је религија постала филозофија живота, и за ових 2000 година као здрава се опробала. Ми мислисмо, да је срећа највиши циљ, што се у овом животу постићи може, и ми учисмо децу нашу, да теже тој срећи вршењем дужности тако, да врше пропис морала и заједнице и да траже друштво сретних пријатеља и сродника.

Ако је који Кинез сретнији у свом послу него његови сродници, то је за њега највеће задовољство, да свој иметак с њима подели. Ми у Кини не престајемо никад радити; повући се од посла, тога нема у нас, јер је рад део нашег задовољства, део наше дужности. Ми мислисмо, да чинимо што је најбоље у овом животу, јер је то једино о чему нешто сигурно знамо. То је све из кинеске филозофије.

Тако ће те свугде у Кини исти смер и исти дух задовољства наћи. Ви можете мислити, да ми живимо у незнању, прљавштини и лењости, али вас ја уверавам, да није тако. Ми се тако добро осећамо, као што желимо, и никоји нам човек не може ништа боље донети.

И ви нам сад долазите из вашег западног света са оним, што ви „новим идејама“ зовете, Ви нама доносите вашу религију дете од 19 стотина година; ви нас позивате, да жељезнице градимо, да би могли прелетати с једног места на друго са брзином, која нам не треба и која нас не дражи Ви хоћете фабрике да градите и тако наше лепе вештине и занате да сузбијете, хоћете да нам наметнете траље, које су за око, место наших творевина и боја, које су се опробале као добре. Против свега тога протестујемо.

Ми хоћемо да останемо сами, ми хоћемо да смо слободни, да уживамо у нашој лепој земљи и у плодовима нашег старог искуства. Када вас молимо да идете, ви се томе опирете и претите нам, ако вам не дамо наша пристаништа, нашу земљу, наше вароши. Зато смо ми чланови друштва такозваних „боксера“ до тога уверења дошли, да се вас само тако ослободити можемо, ако вас поубијамо. Ми нисмо по нарави крвожедни али кад уверавање и апеловање на ваш разум и ваше правдољубље не помажу, то нам не остаје друго, него да вас уништимо. То иште наш спас и наш опстанак.

На част вами ваши мисионари! Они долазе к нама са новом религијом, око чијих начела се и сами нису сложили; нама пак говоре, ако њихову науку не трпимо, да ћемо доћи због тога на вечне муке. Они плаше нашу децу и старе људе и стварају све могуће раздоре у породицама и међу појединим особама. Онда није чудо да вас не ћемо да трпимо. Кад би хтели ваше жељезнице и машине, ми би их могли купити; али ми их не ћемо, јер за нас ништа не вреде, јер смо научили без њих бити. Ви пак говорите, да ћете нас нагонити да их купимо, хтели не хтели. Је ли то право? Ја кажем да је то дрскост, да је то срамота.

Много се и на то полаже, да ми војника немамо. Али ми смо престали војници бити, јер смо цивилизовани постали. Рат је варварство. Утицај тога, да смо доспели до наше данашње висине у цивилизацији, тај је, да се наша раса више него икоја умножила. И ако је у нас велик помор што ми као мудро провиђење сматрамо — множи се кинеска раса брже него икоја на свету. Кад би се на то ослањали, могли би остало човечанство савладати. Што ми то не чинимо, ваља приписати савршенству наше цивилизације, нашој философији, нашим обичајима и моралу. Нас имаде 400 милијуна, и ко би нам се и опирао, кад би силу хтели да покажемо? Мислите ви, да ми нисмо свесни тога? На против, ми то добро знамо и до беле расе стоји да увиди, да смо ми господари на земљи а не они.

Кина је издржала 20 сретних најезда Па шта се десило? Јесу ли насртачи завладали Кинезима? Не, они су савладани и сви су Кинези постали. Па и саме Чивуте, који су к нама дошли, ми смо претопили, догађај, који се нигде иначе десио није.

Пустите ме да поновим, да све ствари, које на западу свет раздвајају, у Кини не могу опстати. Политика, религија частољубље, тежња за проширењем, глад за земљом, глад за златом — свега тога у Кини нема, ви мислите, да је Кинез дете, јер је тром, безбрижан и једноставан. То је велика заблуда. Он је сазнао тајну сретан бити, његов живот је миран и ништа га не буни, док му је савест чиста Слика нашег карактера дала би се кратко овако рећи: Оставите нас на миру, па да вас манемо у миру.

Многи ће сумњати, да је ово потекло баш од Кинеза, као што и немачке новине сумњају. Ко је пак пратио науку и фалософију, тај ће овде много истине наћи, што ће сваки потврдити, ко је у Кини био, јер је на сваком кораку на оваке назоре наилазио.

Поп-Михајлов.

Политички преглед.

Прилике у Аустрији. Аустријски министар председник Кербер стигао је у Ишл, где је и владар, и тамо ће пробавити пет дана У политичким круговима тврди се, да ће се овом приликом донети важни закључци. Нарочито је Кербер спремио већ законске предлоге о кућевном саборском реду. Тврди се, да ће се аустријски сабор на јесен поново сазвати и то последњи пут. Ако и овај последњи покушај не испадне за руком, онда ће се сабор распустити, а влада „јаке руке“ инаугурирати. — „Прашка политика“ јавља, да у новом кућевном реду, који је спремио Кербер, не ће посланици више имати дневнице, већ паушал од 2400 фор. Али ову ће своту посланик само онда добити, ако због свога неуредног понашања није искључен са више седница саборских. Горњи лист примећује, како би влада опет требала да се приближи саборској већини и да ову поново оживи. А то би било врло лако, требало би само изићи Чесима на сусрет у питању о језику.

Стара Србија и Македонија. „Београдским новинама“ пишу из Приштине: Српска села Зеловце и Светково која обе сни Арнаути опљачкаше и спалише, почињу да се расељавају. У селу Зеловцу учинише Арнаути грдне зулуме и убише поред осталих и кмета Смиљанића у његовом дому, те због тога сељаци одоше у збег у Гостивар. Арнаути су 23. јуна поробили и спалили село Светково, а кмета тога српскога села одвели у Дибар, да га уцене. — Арнаутски покрет против Срба, које пљачкају и убијају, мало се притајао, али Срби у гиљанском округу живе још једнако у великом страху, јер не знају шта им носи дан, шта ноћ. Ако порта не стане на пут даљим зулумима арнаутским, онда Србима у гиљанскоме крају не остаје ништа друго, него да се иселе у Србију.

Побуна дервиша против Абисиније. Из Џибутиа стигоше вести, да се мухамеданци у Сомалиу и Харару дигли да истребе хришћане. Како из Рима јављају, мухамеданци су близу Џибутиа поубијали све талијанске раднике. Сада се пак силна војска дервиша 90.000 момака кренула против Абисиније. Владар Абисиније Менелик, који није знао за бројну снагу дервиша, послао је био против њих 15.000 војника. Но када му гласници јавише, колика је војска у дервиша, поново је послао још 45.000 војника и наредио је главном заповеднику своје војске, Бајти Граз маку, који је дервише већ једном код Џик-Џијана потукао, да се пре не упушта у борбу са дервишима, докле му не стигну и не сједине се с њиме и ових 45.000 војника. Дервише предводи шејк Мохамед-бен Абдахал. Први сукоб између војске Менеликове и дервиша биће без сумње у близини Огодена.

Рат између Кине и удружених сила.

Стање удружене војске сила у Кини, све је судбоносније. Из Пекинга стигоше опет вести, да су сви странци у Пекингу поубијани. Стижу вести, да се у целој Кини комешa и ври, и да прети општа побуна целог кинеског народа. Из Тијенчина стижу вести, да Кинези смело и храбро нападају; њихови топови гађају ванредно и наносе силна квара. Стање удружене војске је очајно, и у пркос што стигоше јапанска појачања, удружене су се силе помириле са тим, да ће морати напустити Тијенчин. Но што је најгоре, међу заповедницима сила нема слоге ни споразума. Међу њима влада јак раздор. Уједно се тврди, да је оно одељење Руса од 3000 војника, које је 11. о. м. п. н. пошло према Пекингу, сасвим уништено од Кинеза. Подкраљ у Кантону Ли-Хунг-Чанг неће ићи у Пекинг, и ако је добио строг и одлучан позив. Страни конзули у Кантону приволели су га да остане где је, јер би иначе и у Кантону букнула општа побуна. У Манџурији је већ дошло до борбе између Кинеза и Руса. Као што се чује Руси су код Мукдена потукли једно одељење боксера. Међу тим хришћани напуштају Ниучванг, јер се боксери и кинески војници спремају, да варош нападну. Европске силе шиљу на врат на нос војске у Кину, но и побуна у Кини све се већма шири.

Рат између Енглеске и Транзвала.

Дуго и дуго не стиже вест са бојнога поља у јужној Африци Већ се мислило да су јадни Бури изнурени и скршени, и да је само питање за неколико дана, да се предаду на милост и немилост. Али Бури осташе верни својој свето задатој речи, да ће се борити до последње капи крви. Стари председник Кригер није се хвастао, кад је рекао: Нека нас остане и 500 Бура, и ти 500 водиће крваву борбу, а не ће дати огњиште и слободу своју. И гле! Ево после толико времена стиже од генерала Робертса у Лондон злокобна вест по Енглезе. Бури су потукли енглеско десно крило управо рећи до ноге. И генерал Робертс јавља ту вест, по свом већ познатом уводу: Са жалошћу морам јавити, и т. д

Ова победа Бура од велике је важности. Она сведочи да мали ал храбар народ бурски нису сломиле ни оне силне недаће. Сведочи да су Бури решени до последње капи крви да се боре. И немогавши одолети непријатељу у отвореној борби, они отпочеше герилски рат И ова најновија победа Бура сведочи, да Енглези у пркос својој огромној сили у Транзвалу, немогу земљу Бура да пацификују и мали бурски народ да покоре. Ова најновија победа Бура сведочи, да ће се Енглеска љуто искрвавити држећи годинама своју силну војску у Африци. И да ће војску ову морати попуњавати још, јер јој храбре четице Бура наносе ужасне губитке. Ова победа Бура још је и радостан весник, да ће Бури издржати у дивовској борби и да незасићену Енглезу неће поћи за руком, да им отме слободу и домовину. Но, што је најглавније. Ова победа Бура дошла је у најсудбоносније време по Енглеску. Сада, када у огромној Индији све ври, кључа, када су све европске силе толико ангажоване, Енглеска је изгубила првенство и вођство. Изгубила је углед и моћ, и она је у овом крвавом концерту Кине и европских држава, тек сила другог реда. Да није тако лудо и дрско загазила, да отме слободу маленом али просвећеном и храбром народу бурском, она би сву своју огромну убојну снагу могла послати у Кину и првенство имати. Али овако је цела њена сувоземна војска заузета борбом у Африци. И сад се види више но икад, да она ни једног свог војника не сме извести одande. За Кину јој је остала, дакле, само поморска војска, али то је за моћ и углед силне Енглеске врло мало и врло јадно. И лорд Робертс има потпуно право, што свој извештај, о најновијем срамном поразу силне енглеске војске, почиње са речима: Са жалошћу морам јавити и т. д, Енглеска је

добила врло добар наук, да се један душевно здрав и свеж, а телесно јак народ, неда робљем учинити, па ма непријатељ био небројено пута јачи и силнији. А како се тај народ уме да бори, то су Бури најбоље показали.

Извештај Робертсов о срамном поразу енглеске војске, гласи овако:

Бури су јуче учинили одлучан нападај на наше десно крило. *Са жалошћу морам јавити, да им је пошло за руком, да освоје Нитралснек.* Бури су нас напали при расвитку са јаком снагом, заузели су брежуљке, који владају кланцем и отворили на нашу посаду убилачку ватру. Нитралснек лежи 18 миља од Преторије, на линији која спаја Преторију са Рустенбургом. Борба је трајала цео дан. Ја сам послао помоћ, али пре него што је ова стигла, посада је била потучена, а већи део шотског ескадрона пао је у руке непријатељу. Осим тога заробили су Бури и 90 момака линколнсирске регименте. *Листу наших губитака још немам, али се бојим, да су нам губитци врло велики.*

Осим овога пораза, претрпели су Енглези још један пораз. И генерал Робертс јавља: У исто време нападнута је и наша предстража код Дердспорта. Седма гардијска драгонерска регимента задржавала је непријатеља, док нисам натраг повукао сву резерву. Ја не бих имао великих губитака, да није наше одељење сматрало непријатељеву војску, која беше у шипрагу сакривена, за нашу војску.

И да би зар генерал Булер ову жалосну своју вест ублажио, то је нашао за потребно да јави, како је генерал Шмит Доријен код Кригерсдорпа нанео Бурима губитака. А генерал Булер сузбио Буре, који су код Пардекрала разрушили железничку везу. Но и сами Енглези не налазе у овој вести ни најмање утехе.

Вести из места и са стране.

Концерти певачке учитељске дружине. О концертима певачке учитељске дружине српског учит. конвикта у Ст. Бечеју, Врањеву односно Турском Бечеју и В. Кикинди, јавили смо у једном од прошлих бројева. Остају нам још Мокрин и Меленци. У Мокрину је дружина, поглавито заузимањем честитог и вредног учитеља мокринског Нике Николајевића, дочекана и угошћена врло лепо. На концерту је према добу годишњем био леп број искупљен а међу осталима и приличан број ратара. Говорио је г. Ђорђе Поповић, епарх. шк. референт. Говор му је пажљиво саслушан, а говорио је о важности и потреби учења. На крају поздрављен је говорник са бурно „живео!“ Затим су певачки збор — и поједине солисте, као и декламатор — према програму пожњели и овде заслужену славу и признање. Чисте добити беше 100 фор., 85 нов., што је за Мокрин врло лепо. — Ту ноћ око $^1/_2$3 сахата отишло је десеторо чланова пев. дружине у Шурјан, да походе гроб свог највећег добротвора до данас, пок. Николе Кнежевића. Због умора, нису могли сви чланови да иду. Удовица покојникова, гђа Рахила Кнежевића, веома усрдно је примила и дочекала своје госте. Ту беху и њена два брата, који су се с домаћицом натицали у љубазности према гостима. После парастоса отишло се на гроб покојников. Свештеник шурјански држао је врло леп говор, који је после предао председнику конвикта да се штампа. После богатога ручка, вратили су се изасланици око 4 сах. по подне у В. Бечкерек. Ту су дочекани од преч. г. проте Ђуре Страјића, која је у споразуму с неколицином бечкеречана приредио у почаст гостима лепу вечеру. — Сутра-дан су изасланици походили удовицу пок. К. Мунчића, која их је веома лепо примила и обдарила са 20 фор., добровољна прилога, а уједно улила у изасланике лепу наду, да ће се и у будуће својски постарати за учитељски конвикт. Дај Боже! Учитељство ће знати већ, да јој буде захвално. — Лицем на Петров-дан беше концерат у Меленци на Русанди. Бурна киша, која је падала уочи Петрова дна и на сам Петров-дан, беше убила сваку наду на какав успех. Но после подне око 5—6 сах. киша престаде, те и ако је било велико блато, концерат је био прилично посећен. Говорио је учитељ кикиндски Мих. Косић. Говорио је о данашњем злу стању и положају и најзад изразио наду, е ће ваљда бити боље у будуће. Певачи су после тога решили своју задаћу и овде на опште велико задовољство. Програм беше овде проширен једном тачком. Свирала је, на име, на гласовиру мила ћерка г. Милана Маркуша, родољубивог меленачког трговца и пријатеља учитељског. Вештој свирачици сви су честитали после тога на уметничком јој свирању. Весеље је трајало после до бела дана, јер је киша целу ноћ лила као из кабла. На концерту беше и страних гостију из околине. Међу осталима, бечкеречки прота преч. г. Ђура Страјић башахидски свештеник г. Паја Милин, који су учитељство поздравили са две-три веома лепе здравице. — Чист приход износи 77 фор., 65 нов., што је према злу времену доста. — Чланови певачке дружине су се после овог последњег свог концерта, братски изљубили и разишли својим домовима. — Путовање ово, остаће, како певачима, тако и грађанима места, где су певачи били, у веома лепој успомени. Значи, да су на свом месту били и једни и други. Дај боже, да ни у будуће не буде лоше. — Чист приход од свију концерата изнеће нешто преко 900 круна, што је са свим доста, кад се узму у обзир време, у које су се приређивали и трошкови, који су с тим приређивањем били скопчани.

Представа кинематоскопијом. У нашу варош стигло је научно позориште „Уранија“. Данас у суботу, је прва представа: Венеција, а сутра у недељу: Шпанска држава. У 206 појава и 11 покретних слика, 42 метра дужине виде ће се најлепши делови вароши Венеције. Канал Гранден. Пијаца Св. Марка и живот на њој, рењење голубова и венецијанске игре. За тим призори из старе историје Венеције као Отело и Дездемона итд. На представи шпанске државе, види ће међу осталим и шпанске игре и борба с бикови Свакако је вредно отићи и видети ове представе.

Сватба кинескога посланика у Лондону. Устанак у Кини, како се види, не узнемирује ни најмање кинескога посланика у Лондону. Он посматра политичку ситуацију сасма равнодушно, зато се прошле недеље и оженио Чих-Чен-Ло-Фенг-Луха, са прослављеном кинеском лепотицом, по коју је послао у Кину. Има нешто више од године, како му је умрла жена, он је одмах телеграфисао у Пекинг да му пошљу другу жену, која је дошла пре месец дана. Та нова жена кинескога посланика јесте кћи великога мандарина, чије је преимућство означено тиме, што сме носити за капицом пауново перо. Жена посланикова, према кинеским назорима, веле да је од првих красотица. Венчање је обављено у Лондону по кинеском обреду.

Читуља. Емил Николић, правник, умро је у Великој Кикинди после дужег и тешког боловања 29. јуна (12. јула) о. г. у 9 часова у вече у 21. години млађана живота свога. Земни остатци покојникови опојаће се по обреду свете православне цркве данас у суботу 1. (14.) јула о. г. у 4 часа после подне, а за тим ће се предати матери земљи на вечни покој. Мир пепелу његовом!

Непогода и сујеверица. У маленој општини Пуста Сусагу починила је непогода велике штете, тако, да су сељани дошли у очајање. Истраживали су узроке том и дошли су до закључка, да је прави кривац овој несрећи која их гони, дух некога Јосифа Зурке. У том уверењу утврдиле су их сеоске бабе. И полигне се чета младића, да се освети злом духу и отклони беду у селу. Наоружају се гвозденим вилама и будацима, те оду у гробље, откопају раку, где је био Зурка укопан, отворе сандук и један младић прободе га гвозденим вилама у срце. Затим затрпају раку и врате се натраг у уверењу, да су избавили село од напасти. Тако то бива, где бабе и бапско врачање управљају судбином људи!

Промена жупана. Будимпештански листови јављају, да ће још у току летњих ферија бити промене у три жупаније. Биће смењени и другим лицима заступљени ови жупани: новосадски, шарошки и хонтски.

Прилози на српско народно позориште: 1.) Г. Милица Јовановића из Сомбора послала је 6 круна прилога. 2.) Приликом једног ручка у Ердевику скупљено је на српско народно позориште 18 круна прилога. 3.) Г. Стеван Павловић, трговачки путник из Беча, уписао се за члана „друштва за српско народно позориште“ са уплатом од 20 круна, и са обвезом, да ће остатак чланарине од 80 круна исплатити у року од три године дана. 4., Г. Сима Мучалов, велепоседник из Немета) уписао се за члана „друштва за српско народно позориште“ и исплатио је у име своје чланарине 200 круна. 5.) „Добротворна Задруга Српкиња“ у Пакрацу исплатила је II. рату своје чланарине у износу од 40 круна. На свима овим родољубивим прилозима изјављује управни одбор „друштва за српско народно позориште“ своју најтоплију захвалност.

Мађарски ђаци и немачки језик. Ми смо у прошлом броју изнели, како је један немачки орфеум хтео у Сегедину да приреди неколико представа. Изнели смо и то, како су мађарски ђаци спречили представу, певајући мађарске песме. Полиција је била дошла, но ђаци изјавише, да се неће уклонити док на њу непуцају. Полиција се онда мирно уклонила, а ђаци су продужили демонстрације, до краја. Поред ђака пристао је био један део грађанства. Ђаци су изјавили, да ће демонстрирати и даље, све док немачко друштво буде на немачком језику приређивало представе. Мађарски листови ни један не виде у понашању мађарски сегединских ђака ничег неумесног ни недозвољеног. Напротив надају се, да ће полиција одузети дозволу, коју је дала немачком орфеуму, и тиме одузети прилику мађарским ђацима да демонстрирају. Шта ће бити, ако буду Немци где могу вратили жао за срамоту, те у Аустрији н. пр. недозволе, да каково мађарско друштво даје представе ил' пева на мађарском језику.

У потеру за одбеглим мужем. Из Угарске је пре више година отишао био у Америку неки Хенрик Фукс из земплинске жупаније. У Њујорку јако се удварао једној лепој американкињи, док јој се није заклео и на вечиту верност. Лепа Американка, по имену Вортингтон била му је врло одана и новцем га богато испомагала. Па када је њен муж заискао од ње 5000 долара, да отвори касапску радњу, она му је тај новац драговољно дала. Неверни муж кренуо не на пут за послом, а жена га је узалуд изгледала сваког дана, да се кући врати. И кад виде да је преварена, а она се диже и дође у Европу. Знала је само толико, да се Фукс из Земплинске жупаније био иселио у Америку. Прекрстарила је пола ове жупаније, док га у Кираљ-Хелмаду није нашла. Пријавила га је суду због преваре, узела адвоката и не сачекавши решење суда, вратила се натраг у Америку. За Фукса је тим теже, што ча дому има жену и децу. Казна ће му тим тежа бити

Покрет против Енглеза на Кипру. Није никакво чудо, што се појавио на све стране покрет против Енглеза. Енглези су потчинили себи многе народе и многе земље, те с њима поступају сасвим ропски. Од како су Бури показали, да не могу трпети енглеско угњетавање, од то доба види се, да су се подигли Ашанти у Африци, а у последње време ево се и на острву Кипру појавио покрет против Енглеза. Због тога се енглеска краљица обратила султану за заштиту. Неки покретачи су затворени и мир је поново повраћен, но изглед је, да ће немир опет избити. Држи се, да на овом покрету раде мухамедански свештеници.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

Стигли 1. јула.

Лондон. Вечерњи листови јављају, да је пре подне стигао званичан брзојав из Пекинга е су у Пекингу 8. јула по рим. поубијани сви странци.

Париз. У Шангхају се изродио велики покрет у нижим друштвеним редовима, тако, да је овладао велики смрах у вишим круговима. У последње време су напустили Шангхај десет хиљада породица.

Брисел. Белгијски ђенерални конзул у Шангхају брзојавља, да су владине трупе уз припомоћ ђенерала Ниша потиснуле боксере испред Пекинга и нанеле им велики пораз.

Трговина.

НОВИ САД, 1. јула 1900. год. Пшеница прве каквоће фор. 7·——— н. Пшеница средња фор. 6·60 – 80 н. Пшеница лакша роба фор. 6·30—50 н. Наполица фор. 6· – н. Јечам нови фор. 4·70—5 ф. Зоб фор. 4·50—80 н. Кукуруз у зрну нови фор. —.— стари фор. 5·40—60 ——— нови у клипови фор. ———

Маст 56 фор. Сланина сува 56 фор. дебела пањена 56 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки	33—34 нов.	живе мере
„ средњи . .	31—32 нов.	
„ лаки . . .	28—30 нов.	

Све од 1 килограма.

Теоци .	22—25 нов.	по клгр.
Јагањци	6—14 фор	по пару.
Овци .	——— фор.	по пару.

*

БЕЧ, 10. јула по рим. (Оригинални извештај са марвеног вашара на св. Марксу од фирме Т. Бајић и Ђ. Остојић.) На данашњем вашару било је пријављено 10854 к., дошло је 4966 ком. млађе врсте, 5591 комада угојених мађ. соја. — Свега 10557 комада дотерано.

Трговина је била живља.

Продало се:

Прима роба	86—— фил.	изнимно 87 фил.
Средња „	80—82 „	
Сремска „	80—82 „	
Назимад „	70—84 „	

Цена је сланини 96—— кр.
„ „ масти 102 —— кр. Све од 100 кгр.

Вашар рогате марве.

На данашњем вашару рогате марве беше дотерано свега 5899 комада, од којих беше 4316 угојених и 1583 ком. мршавих.

Трговина је била живља.

Немачке прима — — —	78—80 фил.
Слабије — — — — —	70 – 76 „
Мађарске прима — — —	68—75 „
Средње — — — — —	56 – 64 „
Бикови немачки прима —	65—72 „
Бикови немачки слабији —	57—60 „

ОГЛАСИ.

Foulard-Seiden-Robe fl. 8.40

und höher! — 14 Meter! porto- und zollfrei zugesandt! Muster umgehend; ebenso von schwarzer, weißer u. farbiger „Henneberg-Seide" v. 45 Kreuz. bis fl. 14.65 p. Met.

G. Henneberg Seiden-Fabrikant
(k. u. k. Hofl.) Zürich. 533 25—50

ПАРИЗ!

Јављам поштованој г. г. трговцима и осталој публици, да за трајања **париске изложбе** дајем сваковрсно **обавештење**

Тако исто стојим овде и иначе свакоме на услузи.

Само препоручена писма узимају се у обзир.

С поштовањем
ЂОРЂЕ ЖЕКИЋ,
АДРЕСА:
George Zsekitsch, Paris,
12. Rue Vamilliers. 340 1—3

ГОСТИОНИЧАРА

тражим под рачун. Гостионица лежи у средини места и прави добар промет. **Место може одма да наступи.** Упитати се код

J. КАЈЗЕРА
у Каменици.
1—3 339

КАФА.

Управо из Хамбурга $4^3/_4$ киле, зајамчена најбоља роба, слободна од поштарине уз поузеће или за готово.

Африк. Мока, перл зрна	кр.	7·70
Сантос, ванредно фина	„	7·70
Салвадор, зелена снажна	„	8·70
Цејлон, плаво-зелена, најфинија	„	11·80
Златна Јава, жућкаста	„	11·20
Перл-кафа, врло фина	„	10·80
Арапска Мока, фф. мирисава	„	13·20

Ценовник са џумручном тарифом бадава.
Ettlinger & Co., Hamburg. 306 2—10

Хемијски завод крал. угар. универзитета:
KRISTÁLY.
Планински извор
СВ ЛУКИНОГ КУПАТИЛА
У БУДИМПЕШТИ
јесте ванредно чиста, двоструко-угљено кисела
МИНЕРАЛНА ВОДА.
Добија се у шпецерајским трговинама, гостионицама и ресторацијама на жељ. станицама.
У НОВОМ САДУ:
3—25 код г. г.
Стојановића и Радовановића,
шпецерајској и деликатесној трговини

Помодно-мануфактурна трговина
БРАЋЕ ЂОРЂЕВИЋ-НАНЧИЋА
у Белој Цркви
потребује два старија и једног млађег помоћника, који су вешти продавци а солидног владања. Нужно је знање српског, немачког, мађарског и романског језика. Ступање 15. августа. 312 3—3

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
МИШЕ НИКОЛИЋА
у ИНЂИЈИ (Срем)
треба 2 старија помоћника, који говоре српски, немачки и мађарски. 313 3 3

Кућевно средство, без којег не треба бити.
Законом рег. заштитна марка.

Свака породица треба да има

Брзо и сигурно дејствује

Један веран опис. **Тајна једног старог човека,** разашиље се бадава, кад се у напред пошље 10 потура за поштарину.

ненадмашимо чудновато дејствујући, хиљаду пута опробани Фелеров

ELSA-FLUID

(од санитетске власти испитано и одобрено), који код свију унутарњих и спољних болести помаже. — Тако код: **грознице, пробадања, севотина, рематизма, кашља, квјавице, болести стомака, пролива, грудо- главо- и зубобоље, муке, слабости, окобоље** итд. итд. брзо и сигурно лечи. ЦЕНА је: за 12 флашица са упутством 5 круна, 24 флашице 8·60 круна, 48 флашица 16 круна. Без трошка поштанским поузећем или по претходној пошиљци новаца разашиље једини произвођач:

Одавна би већ био умро, да нисам употребљавао славни Фелеров „Elsa-Fluid" овоме леку имам благодарити за свој живот", тако пише Rácz Zsigmond, Földes.

EUGEN V. FELLER
APOTHEKER ZUR „HEILIGEN DREIFALTIGKEIT" IN STUBICA № 135.
(загребачка жупанија).

„Сваком ћу рећи и писати, да ми је само „Elsa-Fluid" живот мој спасао", пише ifj. H. Szabó István, Pakozd.

Најтоплије се сваком препоручује
ФЕЛЕРОВЕ
РАБАРБЕР-ПИЛУЛЕ
са заштитном марком „ЕЛЗА". Дејствују сигурно и без бола, код хрђавог желудца, болести стомака, затвора, гљиста, код слабокрвности, жутице итд. и других болести.

Једна врло занимљива прича из живота. **Тајна једног старог човека,** разашиље се бадава, кад се напред пошље 0 пот. за поштарину.

Један савијутак (6 кутија) са упутством са плаћеном поштарином 4 круне.
Главна стоваришта у Будимпешти у апотекама: Török József, Kiraly-u. 12. — **Zoltán Béla,** N. Korona-u. 23
Чудновати дејствујући лек.
176 11—20

НА КРАЉЕВСКОЈ ДОЗВОЉЕНОЈ
НЕМАЧКОЈ ТРГОВАЧКОЈ ШКОЛИ
У МИТРОВИЦИ

која већ од 9 година постоји, те је уједно спојена и са пензионатом, изображавају се младићи у једноставном и двоструком књиговођству, рачунима и кореспоненцији и свим овамо спадајућим струкама за творнице, новчане заводе, као и за трговачке радње за кратко време, те се на захтев, као до сада тако и на даље на бечким трговачким школама испитивају, те јамчим за добар успех.

С обавештајима стојим на услузи.

J. МОГАН,
професор дозвољене трговачке школе
2—6 302 у Митровици.

За женске неопходно потребно

Чудновато брзо дејство

Женска лепота

може се постићи, усавршити и одржати најбољим и најсигурнијим средством

МАРГИТИН-КРÊМ,

који је хемијски чист, а не садржи у себи живе ни олова, **са свим нешкодљив** и без масти.

Законом заштићен

Ова светско призната помада за лице за неколико дана употребе уклања пеге, **флеке, бубуљице, митесере** и друге **болести на кожи.** Глача боре и уклања богиње, даје лицу белу, глатку и нежну боју.

Најбоље средство за чување лица од сунца и ветра.

ЦЕНЕ: Мала тегла 50 н., велика тегла 1 ф **Маргитин прашак** (пудер) 60 новч. **Маргитин сапун** 35 новч. **Маргитина паста за зубе** 50 нов. **Маргитина вода за лице** 50 новчића.

Врло многа признања и захвалнице.

Поштом уз поузеће или уз претходну пошиљку новаца разашиље произвођач

K. von FÖLDES, Apotheker, ARAD
Добити се може у свакој апотеци, дроге рији и парфимерији.
139 11—20

Добија се у свима апотекама.

Од подражавања се треба чувати.

Потварачи се судски казне

Најбоље средство за лепоту.

Специјалитет против стеница, буваа, кућске гадиње, мољаца, паразита на домаћим животињама.

ЗАХЕРЛИН

Никако у папирном омоту!

Једино прави у флашицама!

(са именом „**Zacherl.**")

Ово је

у истини најбоље радикално средство и помоћ против свакојаких напасти инсеката.

Може се добити:

У Новом Саду код:
Ем. Дицгена и сина
Н. Димовића
Јос. Гајгера
Т Ђорђевића
Георга Ханалиха
Јов. Јасника
Д. Коде
Д. Кона
Николе Костића
Влад. Крецулова
Јов. Лудвика
Паје Романовића
Хас Арн.

У Карловци:
Марије Хомолке

У Кленку:
П. Х. Поповића апот.

У Кули:
Ј. Шварца
Ферд. Кнофела

У Паланци:
Марка Марцикића
Карла Ресели
Арнолда Гутмана фил.

У Старом Бечеју:
Луке Мравића
Госпође Фиртсовице
Херцега Гезе
Антона Пандека
Стевана Бранковића

У Сегедину:
Луке Фецера

У Тителу:
Лазе М. Јанковића
Андре Некмахера

У Турском Бечеју:
Стевана Миловановића
Исидора Шлезингера

У Новом Врбасу:
Ферд. Сајдла
Тот Антала.

У Илоку:
Шандора Бреслауера.
138 5—6

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.